

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

== Cijena u prodaji 1 K 50 fil ==
 Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
 Godišnja pretplata . . . . . K 72.—
 Polugodišnja . . . . . " 36.—
 Četvrtgodišnja . . . . . " 18.—
 Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po ejeniku.

== Цена у продаји 1 К 50 фил. ==
 Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
 Годишња претплата . . . . . К 72
 Полугодишња . . . . . " 36
 Четвртгодишња . . . . . " 18
 За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znak. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Zveza javnih nameštencev in vpokojencev za Slovenijo

priredi v soboto, dne 9. oktobra 1920 v vseh prostorih Narodnega doma

veliko društveno veselico s koncertom

Sodelujejo: Orkester sl. drav. divizije pod osebnim vodstvom g. kapelnika dr. Čerina, operna pevka gđ. Zikova, prof. konservatorija g. K. Jeraj in g. K. Brezovšek, pevski kvartet g. profesorja Kozine, nadrevident južne železnice g. Vučnik.

S P O R E D :

I. Koncertne točke. II. Komični nastopi. III. Prosta zabava in ples.

V kavarni svira šramel sl. gledališkega orkestra.

Pričetek ob pol 20. uri, konec po 3. uri 10. oktobra. — Blagajna se odpre ob pol 19. uri. — Vstopnina za člane 10 K, za nečlane 20 K.

Ker je čisti donos namenjen okrepitvi društvene blagajne in tiskovnega fonda za strokovno glasilo „Naš Glas“, prosí za obilno udeležbo

VESELIČNI ODSEK.

LISTEK.

Fr. Uršič (Ljubljana):

Izlet po jajca.

Jač ni bilo dobiti. vsaj v Ljubljani ne. Gospodična M. — nekje na Karlovski cesti — je ubila zadnje jaice, da je naredila rezance zase in za oficijala Zdravko.

Zdravko je bil na stanovanju in hrani pri tej gospodični že leta in leta. Pri njej je bil še kot dijak, kot praktikant, kot asistent, kot oficijal... Imel jo je kakor za svojo mater.

Gospodična M. je ubila torej tisti dan, bilo je neko nedeljo dopoldne zadnje jaice in gospod Zdravko je sklenil, da gre takoj po kosilu z vlakom kam na Dolenisko, da kupi vsaj nekaj jaic, kolikor jih že dobi.

Železnica je bila takrat še poceni. — Sicer pa se ni bilo treba voziti daleč. Okoli Grosuplje se najbrže že kaj dobi, tako si je mislil Zdravko. In zmenil se je z

dvema prijatelji, da se peljejo do Grosuplje. Dalje se niso upali, ker je bila v Višnji gori baie kontrola: jaica pa so bila prepovedano blago, ki se ni smelo izvažati iz posameznih okrajev.

Treba je bilo seve nahrbtnika. Zdravko ni imel nobenega. čemu tudi? Hribolazec ni bil. Šmarna gora je bil najvišji vrh, na katerega je zlezel svoj čas še kot dijak: toda še to goro je od takrat naprej gledal vedno raiši od spodaj gori iz Tacna, z gostilniškega vrta.

Šel je torej k svojemu znancu, pasijoniranemu hribolazcu R. ter ga je poprosil za nahrbtnik.

»Ali, da mi ga prineseš nazaj! V soboto grem na Triglav. Nahrbtnik je bil gori že štirikrat, zdaj pojde petič.«

»Vem, vem! Nič se ne boi!«

»In če jaica ubiješ, opereš nahrbtnik sam!«

»Nič se ne boi!«

Zdravko je dobil nahrbtnik in šel na kolodvor. Tam sta ga že čakala oba prija-

telia in odneli so se z vlakom do Grosuplje. Prijatelja sta šla z njim pravzaprav samo zaradi družine: jaica je šel kupovat samo Zdravko. Trije dobe gotovo laže več jajc, tako so si mislili, in Zdravko je obljubil da jih bo odškodoval po dovršenem delu že v kaki gostilnici.

Vlak je bil kmalu na Grosuplju. Tam so šli najprej v gostilnico, a za prav malo časa, potem so šli na koi po kupčiji, kar po bližnji proti Stari vasi.

»Ali imate kaj jajc?« vpraša Zdravko takoj pri prvi hiši.

»Nič, prav nobenega ne! Kokoši zdaj nič ne nesejo.«

Prišli so do druge hiše. Pred vratmi je stala stara ženica. Tudi kokoši je bilo precej okoli hiše. Tu se gotovo kaj dobi.

»Imate kaj jaic?«

»Včeraj sem bila v Ljubljani in sem vse prodala. Nimam ne enega več pri hiši. Zda je hudo za jaica.«

(Konec prih.)

todijakoni, svečeništvo ostalih veroizpovedanj v novih pokrajinah prejemale bo i nadalje dosedanje doklade. Izjemoma bodo dobivali pravoslavni aktivni parohijalni svečeniki, kaplani, dijakoni in protodijakoni v parohijah gornje-karlovaškega, pakračkega eparhijata, razun onih, ki imajo tam sedež, potem v Boki kotorski, v Hercegovini, v Zahumu in delu Zadarskem in Istrije, eparhije v obsegu naše kraljevine, kakor tudi katoliško svečeništvo v senjski, modruški škofiji in v dalmatinskih ter hercegovinskih škofijah dnevno po 48 kron.

Vsi zgoraj naštetih uslužbenci imajo pravico na družinski dodatek po 12 kron dnevno za vsakega člana družine, ki nimajo lastnega imetja ali zasluzka. Ta dodatek pritiče ženi, deci, dedu, babici, očetu, materi, bratom in sestrkam.

Upokojencem in upokojenkam se povečava dosedanj osebni dodatek po 12 K dnevno za vsakega člana, kakor je to določeno za aktivne. Sirote brez očeta in matere prejmo na ime dodatka dnevno po 12 kron. Poštarji neeraričnih poštних uradov v okolišju zagrebske in veliko-bečkarske poštne direkcije prejmo trojni iznos dosedanjih doklad. Ukazni državni uradniki in učitelji z dinarsko plačo izven Srbije in Črne gore prejmo na ime draginjskih doklad do plače letnih 2.999 din. dnevno 15 dinarjev; od 3.000 do 4.999 dinarjev po 16 dinarjev dnevno; od 5.000 do 7.499 dinarjev po 18 dinarjev dnevno; od 7.500 dinarjev in više po 20 dinarjev dnevno.

Okrožni načelniki z dinarsko plačo v istih pokrajinah prejmo doklado kakor uslužbenci v Srbiji in Črni gori. Na ime družinskega dodatka prejmo vsi državni nameščenci z dinarsko plačo v novih pokrajinah po 3 dinarje dnevno. Ban Hrvatske prejme na ime osebne draginjske doklade 100 dinarjev dnevno, predsedniki pokrajinskih vlad po 80 dinarjev dnevno in družinski prispevek, kakoršen pripada ostalim državnim nameščencem.

V Sloveniji stopa nova uredba v veljavo 1. oktobra t. l. Izplačila po tej uredbi se smejo izvrševati, kadar se bode ta uredba pisмено objavila in se odposlala istočasno oblastvom po pošti. Toliko v informiranje uradništva.

Generalni direktor Dučić, s. r.

I. R.:

Langof ante portas!

Bila bi glupost, vznorelati tega človeka s slavnim ženskim vojskovodjem, s katerim so še davno po njegovi smrti strašile rimske matrone svoje neubogljive otroke. Sani Langof je bil samo rač. nadsvetnik katerega je ob prevratu naša narodna vlada radi njegovih šuftarij, izvršenih nad slovenskimi uradniki, odslovila iz službe.

Pa ima ta človek pri nas nekaj zelo vplivnih prijateljev — nesporno dobrih (?) Slovencev — ki bi ga radi zopet spravili v »domovino.« Iz nekdanjega rablja hočejo napraviti mučenika, ki se ga seveda mora nagraditi za to, da je že skoraj dve leti bladi svojo vročo germansko kri v prijaznem eksilu nemškega Gradca. Hoče se mu poveriti važno, zaupno in odlično mesto, katero je poprečnemu slovenskemu uradniku tudi v Jugoslaviji nedosegljivo.

Ne bavili bi se s tem, za enkrat še poedinim primerom, ko bi se ne bilo bati, da se bodo močnejši vplivi zavzeli še za

cel rožni venec takih odslovljenih nemških valptov iz sosedne republike. Zato je treba da o novi nam preteči nemški nevarnosti pravočasno izpregovorimo resno besedo.

Za slovensko uradništvo je od nekda preskrbljeno, da ga od časa do časa malo porazburijo. Gotovi činiteli so neutrudno na delu, da poizkušajo in otipavaio njegove živce, da bi menda konstatirali, vzdrže li vsa še do bližajočih se volitev, ali pa nas poprei vse skupaj naenkrat zadene kap.

Kap! Da, to je prava beseda: Na mah in nenagostavneje bi bilo rešeno pereče uradniško vprašanje. Upamo pa, da naši tako težko preizkušeni živci vkljub vsemu še vzdrže — ali pa v resnici hudič odnese vse skupaj.

Ni lena ta beseda. Ne rečem, da ne bi celo žalila marsikako občutno uho. A tudi ta beseda je prava. In sicer zato, ker žalibog popolnoma pravilno označuje ono bolešno mentaliteto, ki se je že polastila širokih naših ljudskih plasti one, recimo, čubne resignacije, v kateri se borimo doslej s trdno vero v končno konsolidacijo naše mlade države in v možnost nenege obstoja.

Vkljub temu na se nas ne sme razumeti tako, kakor da bi bilo slovensko uradništvo v narodnem oziru zato manj občutljivo kot kdaj poprei. Mi, ki so nam bile v naitežjih časih našega robstva sanje o svobodni jugoslovanski državi edina uteha, ki smo na tolikih bojnih frontah pomagali ustvariti to našo državo, smatramo vsako podpiranje in favoriziranje Nemcev na škodo slovenskega življa za prvovrstno narodno izdajalstvo!

Naša država je ohkoljena od vseh strani od sovražnikov, ki kakor lačni volkovi čakajo na trenotek, da nam skočijo za vrat. Krivdo našem žalostnemu zunanjepolitičnemu položaju pa je iskati v veliki meri v notranosti naše države same.

Le ozmimo se n. pr. v našo sosedno Hrvaško! Odkod ti vedni nemiri? Odkod ti sumljivi revolucionarni pojavi? Le zaslepienosti ne more biti jasno, da sedi še vse preveč Madžaronov, židov in drugih državni nevarnih elementov na visokih in odgovornih mestih. Niti izdaje vodijo iz sovražnih dežel v našo državo skozi njihove roke. Kdo nam jamči danes, da se nam ne pripravlja nova narodna tragedija?

Enako ugodna tla za take pustolovščine so tudi v Sloveniji. V interesu države bi bilo torej želeli, da so na važnih upravnih mestih le zanesljivi, kristalno čisti slovenski značaji, ker le ljudje, ki so že davno pozabili misliti in čutiti slovensko, torej brez vsakega narodnega ponosa bi bili v stanu importirati nam razne skrahirane nemške birokrate.

Slovenski uradniki te vsiljive švabe odločno odklanjamo, ker imamo vzrokov dovolj, da jih sovražimo. Tudi jugoslovanska javnost jih ne bo pripoznala in bo ž njimi sigurno obračunala. Pravočasno torej opozarjamo merodajne politične faktore kot čuvarje države na opisani pojav. Onim pa, ki se jih tiče, kličemo na ves glas: Kaj bi bilo z nami, če bi bila zmaga Avstrija & Comp.? Vrženi bi bili brez usmiljenja na cesto, onili bi po iečah in ginili na vešalah. Želeli ste si nemške Avstrije: zdaj jo imate in li služite!

Zatorei se bomo boreči se za svoj materialni obstoj vsikdar fanatično borili tudi za obstoj naše države in brez nardona odkrivali in pobijali vsako korupcijo. Salus patriae suprema lex!

JOŽEF ZAZULA, Maribor:

Karton mineralij.

Zgodovina nas uči, da se uničijo politične enote dostikrat v nekoliko dneh, po kaki vojski ali kakem prevratu. Voine Aleksandra s Perzijo, Angležev s Španci, Napoleona z Nemci nam to dokazujejo. Kljub temu pa po takem porazu še ni vse podrt: ostane še gospodarska in kulturna enota, ki se šele več deset- ali stoletij po političnem porazu spremeni in prilagodi novim razmeram.

Ko se je razsula politična skupnost rimske države, je kulturno in gospodarsko še vedno obstojala in več stoletij je bilo treba, da se je prerodila tudi kulturno ista zemlja, na kateri je v Starem in pričetkom Srednjega veka vladal rimski vojak in politik. Kulturno prerodenie tedanih časov pa so v prvi vrsti oskrbovali misionarji, hodeči po starih trgovskih potih in cestah. Teh cest in potov je bilo več; najznamenitejša je bila smer iz Rima preko Ogleja in sedanje Slovenije do Drave (Vindobora) in druga smer iz Rima proti zahodu preko Alpe ali Galiie na Nemško, Nizozemsko in Britanske otoke.

Za novo idejo pridobi človeka le tedaj, ako umoštevaj tudi praktično stran vsakdanjega življenja: tako so delali tudi misionarji. Razširjevali svoj nauk proti Donavi so našli stare kulturne postojanke, v katerih je bilo še veliko rimskega, recimo klasičnega življenja: zato so se tudi oni naslonili na to klasično kulturo, ki so jo gojili v prvi vrsti po šolah: cerkev in šola sta bili tedaj nerazdružni sestri. Tako smo dobili šolski pouk, ki je upošteval zlasti latinščino in grščino, saj slovstva v drugih jezikih takrat itak nismo imeli.

Oni, proti zahodu potujoči misionarji, pa niso hodili po krajih, ki bi bili od rimske omike toliko cepljeni, kakor je bilo Podonavje. Kraji so bili bolj vstran ceste: Alpe, Germanija je bila gozdnata, Anglija pa je imela in ima še danes megleno, mokro podnebje, kjer bori človeštvo trd boj za obstanek. Cerealije v teh krajih ne uspevale dobro, še manj so uspevale tedaj, ko je bil ves svet zaraščen in močvirnat. Zato se je ljudstvo preživljalo od morla: ribištvo in pomorska plovba, tudi morski ropi, so bili glavni dohodek. — H takim ljudem moraš priti s praktičnimi nazori, in tudi misionarji so se ravnali po tem pravilu: med tem ko so podajali ob Podonavju in dalje proti vzhodu klasični pouk, so uvažali na zahodu praktične šole: poljedelstvo, živinoreja, trgovina, plovstvo so bili predmeti, ki so pripravljali mladino za resno življenje.

Tako je bil postavljen našemu šolstvu na vzhodni cesti nekdanje rimske države klasični, rekli bi humanistični temelj; na zahodni pa trgovski oziroma realni temelj. In ta temelji se širili svoje korenine kljub vsem reformam in prekucilam do današnjega dne.

Na teh dveh temeljih je torej rastla evropska izobrazba in preustrojila je ljudstvo tako, da še danes spoznaš trezno-praktičnega Angleža, tiho-vztrajnega Nizozemca, učeno-nerodnega Nemca (dasi

se je te nerodnosti v zadnjih desetletjih precej otresel) idealnega Francoza in mehkega Slovana, na katerega šola še ni toliko vplivala, ker je živel v tujem političnem jarmu.

Iz delovanja posameznih misijonarjev so nastala samostanska središča dviga-joča šolstvo in ščiteča zapuščino staro-veških klasikov. Med tem pa, ko je v Angliji in pri njenih sosedah rastla trgovina se je v naših krajih razvijalo poljedelstvo z graščaki na čelu, duhovščino ob strani in meščanstvom no mestih. Mogočni graščak se za šole ni dosti brigal, duhovščina se je vzgajala v lastnih učilnicah po samostanih, ostalo ljudstvo (kmeta niti ne štelemo) na se je pripravljalo na svoj poklic tako kakor še dandanes delajo trgovci in obrtniki: s praktičnim poukom pri mojstrih in potovanjem po svetu ob oskrbi in nadzorstvu važnih celov.

Kdor se je torej hotel šolati, mu je bil pouk nekake vrste učen šport, ne pa potrebna priprava za poznejši poklic. Te sledi vidimo še dandanes po srednjih in visokih šolah v njih načrtih.

XIX. stoletje nam je na z odkritij in izumi prejšnjih stoletij (od XVI.—XVIII.) javnost tako spremenilo, da so graščak duhoven, meščan stonili v ozadje, na njih mesto pa so prišli stotisoči inteligentov najrazličnejših vrst, javnih uslužbencev, sploh in delavcev posebej. Socialno življenje je zapustilo svoj stari temelj in se razločilo od prejšnjega tako kakor mož v železni sranci od elegantnega gospoda v cilindru. Za tem velikanskim napredkom je še naihitreje pricanjala trgovina, ostali so zaostali a naboli — naše šolstvo.

Stare ideje pa so ostale tudi v naši javni upravi. Medtem ko te trgovec ne vpraša koliko doktoratov imaš, temveč kaj o delu razumeš, veljalo v javni upravi šolska leta in izpiti. Na podlagi izpitov in spričeval ti določijo delokrog in niti na um jim ne prihaja pomisliti, ali si na svojem mestu ali ne, ali si sposoben ali nisi. Srednješolca s štirimi razredi ti postaviš v to vrsto, — z osmimi v ono z maturo v tretjo, z akademično izobrazbo v četrto in basta! Vsi vemo da danes ne pohajamo šol za sport in veselje temveč za ljubi kruhek. Marsikdo ima poklic za duhovna, a je pisar ker je radi kakega nezadostnega reda obsojen za vse življenje v nižjo službo; marsikdo je jurist, a bi bil rad tehnik; marsikdo je rudar, a bi bil nairaie medicinec ali botanik. Gorje tistemu, ki v sebi ne čuti nobenega poklica, temveč se uči šablonsko. Takih je dandanes na potrežljivi zemlji seveda prevelik odstotek. Drugi zopet so pouosni na svoje študije kakor plemič na svoje potomce: devetindevetdeset jih ima tem v glavi, ima jih pa vendar. Tudi oni imajo devetindevetdeset izpitov in — nobene prakse in ne praktičnega smisla za svojo službo. — Čin natančno predpisan čin pa vendar zahtevalo.

In tako srečavaš po pisarnah dobre uradnike z nizkimi študijami in visoko — učene gospode s srednjemernimi uspehi.

Resničnost svoje trditve je spoznal niseč teh vrst že kot mladenič. Ker na se tudi on prišteva med tiste ki jim ni bilo usojeno izbrati si poklica po svoji volji, temveč je se uklonivši razmeram, stopil v šolo povonko javnih nameščencev, je skušal že tedaj utesiti svojo ukaželnost v zasebni naobrazbi. Pred dobrimi petindesetimi leti si je torej med drugim kupil

za celih 8 gld, takratne veljave karton mineralij. Kakor predmeti v spričevalu so bile v kartonu mineralije lepa razdeljene od loievca pričenši in končaje s koralo. — Vmes so ležali s klejem prilepljeni in veliki kakor navaden fižol, razni sedimentniki in vulkanski kamni: porfiri, graniti, bazalti; bile so tudi rude: srebrna, zlata, cinober, žveplo, baker — toda vse v velikosti navadnega fižola. Med njimi si našel na tudi dragulje: topaz, beril, granat in celo diamant v velikosti graha! Vsi so bili lepo etiketirani in pokriti z vato, da se niso okružili in odkružili.

Gledal sem jih kakor otrok iaslice in kazal svojim tovarišem, kadar in kolikorkrat so me posejili...

Stonivši v praktično življenje, pa sem postal planinec in poleg planinstva sem nabiral kamenje. V poljudno-znanstvenih knjigah z lepimi slikami in v tekočem slogu, da sem čtivo kar požiral, sem čital o nastanku zemlje in spoznal važnost geologije in mineralogije. V absencu nisem samo gledal kosa kamena, spoznal sem tudi njegov postanek, in pred duševnimi očmi sem gledal milione let preteklih formacij in razvoj zemlje iz žareče oble v žareče — tekočo se ohlajajočo, hladno trdečo in končno razvijajočo se v pestri plašč forme in flore.

Nabiral sem petrefakte. Kamor sem prišel, hodisi na strmi Grossglockner, pod sneženi Ortler, na osamelo Windschar ali elegantni Santis, naš domači Triglav ali oglati Dobrač: vedno in povsod sem imel seboj kladvece in odkrival sem kamente vrh gore ali ob vznožju, v tesni dolinici ali ob žužorečih studenčkih. Nabiral na nisem majhnih kakor fižol temveč debele kakor pest: tudi jih nisem zavijal v vato, temveč metal preko ramen v nahrbtnik. In gleite! Domov prišedši sem jih uvrstil in določil, iskal sem po njih kristale ali vtiske narisani so bili na njih majhni krempelci kakvega ptiča ali glava, tudi plavut že davno zamrle ribe. Držeč inserat v rokah sem ponavljial zgodovino postanka naše zemlje, gledal sem v knjigo prirode, ne suhoparno prisiljen temveč z živim zanimanjem in globoko vero...

Nekako posmehljivo sem gledal svojo staro »igračico« v kartonu, spominjal sem se mladih let in svoje nevednosti, tudi življenja polno prevar. Sai je bil tudi karton z mineralijami le prevara: diamant grahove velikosti bi bil danes vreden pol Slovenije, da ni steklen! Tako mi je resno življenje pokvarilo veselje do kartona in dandanes leži spravlien v kotu med knjigami kakor staro okostie v muzeju. —

Kaj se Vam ne zdi, da smo tudi sedaj govorili o življenju in šoli in ne o mojih mineralijah s kameni — fižoli?

Antanta in Slovenci.

Slovenci smo mislili, da bodo vse obmejno delo rešili avstrijski in jugoslovanski zastopniki med seboj, končno pa, da bodo posestne zadeve končali naši sodniki, zemljiška knjiga in geometri, saj jim je svet znan, ker delajo že desetletja med ljudstvom. Pa smo se zmotili. Obmejna zadeva je sicer tako priprosta, da treba samo kak hlev, pol njive, nekaj pašnikov, kmečko hišo in kozolec oddeliti, da ne bodo posestva presekana; toda za to delo so baje naši domači župani in uradniki neprimerni, saj razumejo samo one jezike, ki jih rabi ljudstvo samo: potrebni so tuji

„strokovnjaki“ in poleg Angležev, Francozov in podobnih gospodov smo dobili tudi — enega Japonca. Kako se bo ta mož menil z našimi kmeti po vinskih goricah, sicer ne vemo, le toliko vemo za trdno, da bodo končno v Mariboru kakor tudi v Celovcu glavno delo dokončali — domači ljudje.

Gg. v Mariboru so si naročili obširno poslopje „Vesne“, kjer imajo vojaško stražo in se vozijo v avtomobilih. Da bi živeli v obmejnih vaseh in trgih, da bi na licu mesta po uradnih urah od 8. do 12. in od 14. do 18. delali na polju ali v pisarnah, bi bilo zanje premeščansko in prepoceni: treba se je voziti v vozilih, ki stanejo na dan nekaj tisočakov najemnine, in delo, ki bi ga domači dovršili najkasneje v enem mesecu, se bo vleklo najmanj deset tednov, pri tem bodo pa vendar glavno izgotovili naši zemljemerci in naši sodni uradniki v mapah in zemljiški knjigi.

In seveda: diplomatični zapletitaji so tudi potrebni. Zato so ti gospodje že nekaterikrat prav brezpotrebno razburili obmejno prebivalstvo, mesto da so hvaležni, ker molčimo na vso to „foparijo“, ki stane ogromne denarje na naš in avstrijski račun.

Mi uradniki se borimo za svoje plače že dve leti, razni Kitajci, pardon Japonci se pa vozijo po naših cestah v avtomobilih in sejejo naše milijone.

Konec koncev pa mora biti tak: Slovan si kot janičar tlačnil Turkom; v Napoleonovih vojskah si se za nemško korist boril proti Francozom, da si za zahvalo podlegel Nemcu in v svetovni vojni si pomagal antanti uničiti Nemca zato, da ti dandanes pri plebiscitu in določitvi državne meje delajo zgago razni Japonci.

Do tretjega gre pa navadno rado: ta slučaj je tretji, trdno pa smo prepričani, da je tudi zadnji, ki bo delal sramoto nam samim in naši sposobnosti: Od sedaj naprej mora skrbeti inteligent in prostak, da bomo na lastni zemlji lastni gospodarji in da nam ne bodo jerobili ljudje, ki se morejo za svojo moč in veljavo zahvaliti nam Slovanom.

J. Z.

Vestnik.

Beograjska „Epoha“ o uradniškem vprašanju. „Epoha“ je priobčila članek profesorja Milinkovića iz Šabca, ki govori o uradniškem vprašanju in pravi: Dasi tvori uradništvo po številu le 20 % prebivalstva v državi, merodajni krogi ne morejo in ne znajo uradniku zagotoviti mirnega življenja. V času, ko je geslo: „Bogati se!“ — se obogacuje vse, le uradniki vrše nesebično svojo dolžnost, opravljajo težko službo v interesu države, zapadajo v dolgove ter s trepetom pričakujejo zimo. Prejemki z dokladami so jim v primeri s predvojnimi prejemki povišani le štirikratno, medtem ko so se živila in gospodarske potrebščine podražile dvajsetkratno. Uradniki so privezani na pisarne od jutra do mraka ter ne morejo niti kopati, niti agentirati, niti trgovati. Uradniki ne zahtevajo, naj se jim pomaga obogateti, nego le da morejo častno in pošteno in človeku dostojno živeti s svojim obitelji. — Človeka veseli, da so končno začeli drezati tudi srbijanski uradniki, ki se doslej za javk in gnev prečanskih tovarišev niso dosti menili. Ako Srbijanci uradniki z dinarskimi plačami več ne izhajajo, kako naj bi izhajali prečanski s kronskimi prejemki!

Finančno uradništvo. Rotovž roti, naj se z elektriko štedi. Na financij in v davkariji pa imajo zdaj uradne ure od 8. do 12. in od 1.—4. oziroma od 3.—6. Uradniki utegnejo jedva obedovati, a se morajo zapet vračati v zaduhle pisarne. Kdor stanuje daleč, pa sploh ne more na obed. Od mraka do mraka tiče v delu, za njih zdravje se ne vpraša. Garaj, dokler ne omagaš! Položaj postaja nevzdržen. Ali ni mogoče urediti dela kakor je urejeno drugje? Kaj poreče elektrarna, da je razsvetljena financa pozno v noč? Za vse enake pravice in dolžnosti!

Posebne doklade za sodnike. Iz Beograda poročajo, da je naredba o posebnih dokladah sodnikom sklenjena in podpisana. Sodniki dobe po 450 dinarjev, pomožni sodniki pa po 250 dinarjev posebne doklade. V Srbiji dobe 250—600 dinarjev, ker je ondi baje vse dražje.

Razglas. V registru zadrug se je odredil in izvršil glede Gospodarske zadruge »Samopomoč« v Novem mestu, reg. zadruga z omejeno zavezo na predlog načelstva z ozirom na zapisnik o skupni seji načelstva in nadzorništva z dne 5. junija oziroma 25. avgusta 1920 izbris prostovoljno izstopivših članov načelstva polkovnika v pokoju Mateja Prašnikarja in poštnega oficijala Ivana Lenarčiča. — Okrožno kot trgovsko sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 21. septembra 1920.

Društvo drž. varnostne straže, podružnica v Mariboru. V štev. 19. »Našega Glasa« z dne 13. maja 1920 na str. 6. je javil centralni odbor društva državne varnostne straže ter detektivov, policijskih uradnikov in pisarniških pomožnih moči za Slovenijo, da se je ta stanovska organizacija rekonstruirala, in sicer na podlagi preurejenih in od deželne vlade odobrenih pravil. Ta rekonstrukcija je istinito ostala v veljavi v Ljub-

ljani in v Celju, ne pa še v Mariboru. Tam je bila podružnica od kr. policijskega komisarijata radi netočnih pravil prepovedana. Na podlagi istih, končno veljavnih pravil z izpremembo in dodatkom v naslovu »podružnica v Mariboru« se je sedaj dovolila. Podrobnosti slede ob priliki. V podružniški odbor so bili izvoljeni: Predsednik: Ivan Senica, policijski oficijal, podpredsednik: Josip Konič, detektiv, tajnik: Albin Kosec, nadzornik, tajnika namestnik: Leo Kosmač, nadzornik, blagajnik: Norbert Klančič, redar, blagajnika namestnik: Franc Orel, redar. Odborniki: gospica Zemljčič, uradnica, Srečko Saksida, Anton Kamuščič, redarji. Pregledniki računov: Jerončič Josip, Počkar Franc, redarja.

Udruženje činovnika i nameštenika u Bački, Banatu i Baranji. Prejeli smo poziv »svima činovnicima i nameštenicima u Vojvodini, naj pristopijo k temu šele snujočemu se udruženju, ki mu je lahko član vsakdo, ki živi od stalne plače brez razlike vere in narodnosti, a tudi ne glede na to, kdo mu je delodajalec. Zato so v ustanovnem odboru državni in zasebni uradniki iz Novega Sada. V Vojvodini so torej javni in zasebni uradniki združeni v istem »udruženju«. Hkratu smo prejeli osnovna načela tega »udruženja«, ki naj obsega vse organizacije vojvodinskih uradnikov in nameščenecv. Po večjih mestih se ustanove lokalne organizacije, ki bodo tvorile skupno udruženje (zvezo) in ki bodo imele skupne kongrese. Teh se bodo udeleževali le delegatje posameznih organizacij. Vsak član mora plačati 10 K vpisnine; članarina še ni določena. — Osnovna načela so posneta dobesedno iz brošure »Umno radništvo« (Duševni delavci) dr. M. Gj. Popovića v Beogradu. V teh načelih proglašajo vojvodinski uradniki in nameščenici, da je »klasna borba edino sredstvo za osiguranje svojega obstanka«, da pripada uradništvo klasi delavcev, ker daje svojo delavno moč v zakup ali

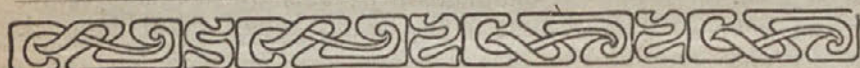
privat. kapital. podjetjem, državi ali samoupravnim telesom, da je »danes nemogoče ločiti ekonomsko vprašanje od političnega« ter se zato morajo uradniki boriti za »temeljite preosnove socijalnega reda« (ekonomsko - političnega in prosvetnega). Le s sodelovanjem v politiki se dosežejo radikalne reforme v državi, ki rešijo uradništvo današnje gmotne in socijalne mize-rije. —

Cene zopet naraščajo! Moka je danes v Baranji K 15.20, v Zagrebu K 15.60, krušna moka 13.20 K; mast K 54—56 franko Ljubljana; drugo blago se dviga takisto. Preimemo pač novo zvišanje doklad, ki pa postane spričo novemu naraščanju cen iluzorno. Krompir se ponuja po 2.50 K, a fižola sploh ni na prodaj. Kam plovemo? —

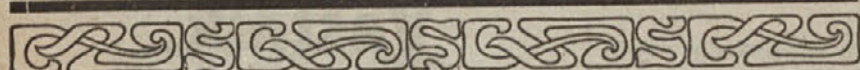
Manufakturno blago, sukneno brnsko, čisto volneno, najlepših modnih barv v ceni od 220 K naprej, se dobi s podlogami v ljubljanski Samopomoči. Istotako se dobe pletenine, nogavice, sukanec, šifon, zefir in druge tkanine za obleke in perilo moškim in ženskam. Dobivajo se končno dobri moški klobuki iz klobučine v modnih fasonah in barvah od 130 K dalje. — Čevlji, moški in ženski ter otroški, so na skladišču.

Brez glave. V uradnem listu sta izšli te dni dve objavi: na beograjskem vsučilišču se razpisuje mesto docenta meteorologije z mesečno plačo 105 dinarjev; za bogoslovje sv. Save se razpisuje mesto kuharja z mesečno plačo 150 dinarjev, prostim stanovanjem, hrano, kurjavo in razsvetljavo! —

Nabujajte inserate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike!

Naš Glas je strogo stanovski list in se zavzema za koristi vseh javnih nastavlencev. Tovariši! Naročajte in širite naše glasilo!

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelke za

življenjska zavarovanja

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg 33.

Ceniki in pojasnila z obrat. pošto brezplačno.

Zanesljivi posredovalci se vedno sprejemajo.

Modni salon

Stuchly - Maške

LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3, Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših **svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.**

Popravila točno in ceno. Žalni klobuki vedno v zalogi.

Prečitajte v svojo korist

Vzajemna posojilnica r. z. z. o. z. v Ljubljani, preje Vzajemno podporno društvo, opozarja javne uslužbenke in posestnike, ki imajo dolgove v Avstriji, da si lahko s takojšnjo poravnavo tega dolga za dobro polovico zmanjšajo svoj dolg, ker je kurz avstr. krone sedaj še nizek. Vse transakcije izvede zadruga sama in sicer le proti povrnitvi fiktivnih stroškov.

Zadruga je soliden denarni zavod; posojila na posestvo po 5 1/2 %, na osebni kredit po 6 %, mala mesečna odplačila.

Zahtevajte prospekt!

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 %.